

Press och information

Europeiska unionens domstol
PRESSMEDDELANDE nr 167/20
Luxemburg, den 17 december 2020

Dom i mål C-398/19
Generalstaatsanwaltschaft Berlin

En unionsmedborgare får utlämnas till ett tredjeland först efter samråd med den medlemsstat där han eller hon är medborgare

Inom ramen för detta samråd ska den anmodade medlemsstaten informera medborgarskapsstaten om alla de rättsliga och faktiska omständigheter som anges i begäran om utlämning och ge denna sistnämnda stat en skälig tidsfrist för att eventuellt utfärda en europeisk arresteringsorder mot denna medborgare

BY är ukrainsk och rumänsk medborgare. Han är född i Ukraina och bodde där fram till dess att han flyttade till Tyskland, vilket skedde år 2012. År 2014 erhöll han på egen begäran även rumänskt medborgarskap i egenskap av ättling till rumänska medborgare. Han hade emellertid aldrig bott i Rumänien.

I mars 2016 mottog tyska myndigheter en begäran om utlämning för lagföring av BY framställd av Ukrainas allmänna åklagarmyndighet. I november 2016 informerade Generalstaatsanwaltschaft Berlin (Allmänna åklagarmyndigheten i Berlin, Tyskland) det rumänska justitieministeriet om begäran om utlämning och frågade huruvida de rumänska myndigheterna hade för avsikt att själva lagföra BY. Det nämnda ministeriet svarade att de rumänska myndigheterna endast kunde besluta om lagföring på begäran av de ukrainska myndigheterna. Samma ministerium påpekade vidare att utfärdande av en nationell arresteringsorder, såsom ett villkor för utfärdande av en europeisk arresteringsorder, var underställt kravet att tillräckliga bevis läggs fram för att den eftersökta personen är skyldig till brott och begärde att de tyska myndigheterna skulle tillhandahålla den bevisning som översänts av ukrainska myndigheter.

Tysk rätt förbjuder utlämning av tyska medborgare men inte av andra medlemsstaters medborgare. Kammergericht Berlin (Regionala överdomstolen i Berlin) anser därför att utlämning av BY till Ukraina är tillåten enligt lag men undrar om det eventuellt kan strida mot de principer domstolen fastställde i domen Petruhhin.¹ eftersom de rumänska rättsliga myndigheterna inte formellt har tagit ställning till huruvida en europeisk arresteringsorder ska utfärdas. I den ovannämnda domen slog domstolen bland annat fast att när en medlemsstat till vilken en medborgare i en annan medlemsstat har flyttat har mottagit en begäran om utlämning från ett tredjeland, är den skyldig att underrätta den medlemsstat i vilken den eftersökta personen är medborgare härom för att ge myndigheterna i denna stat möjlighet att utfärda en europeisk arresteringsorder för att få personen överlämnad i syfte att lagföra denne.

Den hänskjutande domstolen vill få klarhet i vilka följder denna dom får för det mål som den har att avgöra och har därför framställt en begäran om förhandsavgörande gällande tre frågor om tolkningen av artiklarna 18 och 21 FEUF (dessa artiklar behandlar principen om förbud mot diskriminering på grund av nationalitet respektive unionsmedborgares rätt att fritt röra sig och uppehålla sig på medlemsstaternas territorium) samt av domen Petruhhin.

Domstolens bedömning

¹ Dom av den 6 september 2016, Petruhhin ([C-182/15](#), EU:C:2016:630, särskilt punkterna 48 och 50); se även [CP nr 84/16](#).

Domstolen (stora avdelningen) prövar inledningsvis frågan huruvida artiklarna 18 och 21 FEUF är tillämpliga på situationen för en unionsmedborgare likt den berörda personen i det nationella målet. Domstolen påpekar härvid att en medborgare i en medlemsstat som uppehåller sig i en annan medlemsstat, i sin egenskap av unionsmedborgare, har rätt att åberopa artikel 21.1 FEUF och omfattas av fördragets tillämpningsområde i den mening som avses i artikel 18 FEUF. Den omständigheten att BY blev medborgare i en medlemsstat först vid en tidpunkt då han redan vistades i en annan medlemsstat än den där han senare förvärvat medborgarskap föranleder inte någon annan bedömning.

Domstolen preciserar därefter de skyldigheter som åligger medlemsstaterna vid genomförandet av det informationsutbyte som avses i domen Petruhhin. Den anmodade medlemsstaten är härvid enligt domstolen skyldig att göra det möjligt för de behöriga myndigheterna i den medlemsstat i vilken den eftersökta personen är medborgare att begära att denna person ska överlämnas med stöd av en europeisk arresteringsorder. Den anmodade medlemsstaten ska i detta avseende inte enbart informera dessa myndigheter om att det föreligger en begäran om utlämning utan även om samtliga rättsliga och faktiska omständigheter som det ansökande tredjelandet lämnat inom ramen för begäran om utlämning. Vidare ska varje förändring av den situation som den eftersökta personen befinner sig i signaleras, vilket kan vara relevant för att eventuellt utfärda en europeisk arresteringsorder mot denna person. Ingen av dessa medlemsstater kan däremot vara skyldig, enligt unionsrätten, att begära att det ansökande tredjelandet översänder akten i brottsutredningen för att ge den medlemsstat i vilken den berörda personen är medborgare möjlighet att avgöra möjligheten att själv lagföra denna person.

Domstolen betonar att när denna informationsskyldighet har iakttagits får myndigheterna i den anmodade medlemsstaten fortsätta utlämningsförfarandet och, i förekommande fall, utlämna denna person om inte myndigheterna i den medlemsstat i vilken personen är medborgare har utfärdat en europeisk arresteringsorder inom en skälig tid. Den anmodade medlemsstaten ska ange en sådan skälig tidsfrist för nämnda myndigheter. Fristen ska fastställas med beaktande av samtliga omständigheter i ärendet, särskilt om den berörda personen eventuellt frihetsberövats på grundval av utlämningsförfarandet, och med beaktande av ärendets komplexitet.

Domstolen slår sedan fast att artiklarna 18 och 21 FEUF inte kan tolkas så, att den anmodade medlemsstaten är skyldig att vägra utlämning av en unionsmedborgare, som är medborgare i en annan medlemsstat, och själv lagföra denne för gärningar som begåtts i ett tredjeland, när den anmodade medlemsstatens nationella lagstiftning, såsom i det nationella målet, ger denna medlemsstat rätt att lagföra denna unionsmedborgare för vissa brott som begåtts i ett tredjeland.

I ett sådant fall skulle en skyldighet att vägra utlämning och själv lagföra den aktuella personen nämligen få till följd att den anmodade medlemsstaten berövades möjligheten att själv bedöma huruvida det är lämpligt att lagföra nämnda medborgare med stöd av nationell rätt. En sådan skyldighet skulle även gå utöver de gränser som unionsrätten kan uppställa för utövandet av det utrymme för skönsmässig bedömning som denna medlemsstat åtnjuter när det gäller att bedöma lämpligheten av rättsliga åtgärder på straffrättens område. Den enda fråga som uppkommer enligt unionsrätten i ett sådant mål som det vid den nationella domstolen är huruvida den anmodade medlemsstaten kan agera gentemot denna unionsmedborgare på ett sätt som i mindre utsträckning inkräktar på dennes rätt att röra sig och uppehålla sig fritt genom att överväga att överlämna vederbörande till den medlemsstat i vilken han eller hon är medborgare i stället för att utlämna honom eller henne till det ansökande tredjelandet.

PÅPEKAND: Begäran om förhandsavgörande gör det möjligt för domstolarna i medlemsstaterna att, i ett mål som pågår vid dem, vända sig till EU-domstolen med frågor om tolkningen av unionsrätten eller om giltigheten av en unionsrättsakt. Domstolen avgör inte målet vid den nationella domstolen. Det är den nationella domstolen som ska avgöra målet i enlighet med EU-domstolens avgörande. Detta avgörande är på samma sätt bindande för de övriga nationella domstolar där en liknande fråga uppkommer.

Detta är en icke-officiell handling avsedd för massmedia och den är inte bindande för domstolen.

Domen i [fulltext](#) publiceras på webbplatsen CURIA dagen för avkunnandet.

Kontaktperson för press: Gitte Stadler ☎ +352 4303 3127